

Administratieve Raad voor Toetsing

Acht jaar ervaring met de toetsing van toezichtsbesluiten van de ECB

De Administratieve Raad voor Toetsing (Administrative Board of Review – ABoR) is een orgaan van de ECB dat de toezichtsbesluiten van de ECB toetst. Een verzoek tot toetsing kan worden ingediend door een natuurlijk persoon of rechtspersoon die rechtstreeks wordt geraakt door een toezichtsbesluit van de ECB. De leden van de ABoR zijn onafhankelijke externe deskundigen. Ze worden benoemd voor een periode van vijf jaar, die eenmaal kan worden verlengd. In deze tekst wordt de toetsingsprocedure van de ABoR beschreven en worden de belangrijkste kwesties en vragen belicht waarmee de raad in de eerste acht jaar (september 2014 tot september 2022) van zijn bestaan is geconfronteerd.

1 De toetsingsprocedure van de ABoR

De toetsingsprocedure van de ABoR wordt geregeld door de [GTM-verordening](#) (de belangrijkste wetgevingstekst over de rol van de ECB in het prudentieel toezicht) en het [ABoR-besluit](#) (de rechtshandeling van de ECB tot oprichting van het toetsingspanel). Beide rechtshandelingen bepalen dat de leden van de ABoR en de twee plaatsvervangers onafhankelijk en in het openbaar belang moeten handelen. De ABoR moet binnen twee maanden na ontvangst van een volledig toetsingsverzoek een advies uitbrengen. De ABoR gaat na of het bestreden besluit procedureel en materieel conform de GTM-verordening is genomen. De Raad van Toezicht van de ECB neemt het besluit van de ABoR in overweging en legt een nieuw besluit voor aan de Raad van Bestuur van de ECB. Met dit nieuwe besluit kan de Raad van Toezicht het bestreden besluit intrekken, vervangen door een gewijzigd besluit of vervangen door een besluit dat identiek is aan het bestreden besluit.

1.1 Wie kunnen een besluit bij de ABoR aanvechten?

De ABoR heeft een aantal toetsingsverzoeken moeten behandelen van kredietinstellingen en andere entiteiten maar ook van natuurlijke personen, zoals aandeelhouders, bestuurders of kandidaat-verwervers van een gekwalificeerde deelneming in een kredietinstelling. In de jurisprudentie van de ABoR en van de rechterlijke instanties van de Unie is vastgesteld dat het management van een bank de intrekking van de bankvergunning kan laten toetsen, maar dat aanvragen daartoe van aandeelhouders niet ontvankelijk zijn.

1.2 Vertrouwelijkheid van de ABoR-toetsingsprocedure

De toetsingsprocedure van de ABoR is vertrouwelijk, overeenkomstig artikel 22, lid 2, van het ABoR-besluit.

De ABoR-adviezen worden niet gepubliceerd, maar de argumentatie van de ABoR kan deels openbaar worden gemaakt in rechtszaken voor rechterlijke instanties van de Unie. Toetsingen door de ABoR worden in geval van een latere gerechtelijke procedure openbaar, aangezien het Hof van Justitie naar deze stap in de procedure zal verwijzen en bij de beslechting van de zaak rekening kan houden met het advies van de ABoR.

Wie een toetsingsverzoek wil indienen dient zich er rekenschap van te geven dat het tweede ECB-besluit, dat na de ABoR-toetsing door de ECB wordt vastgesteld, in de plaats treedt van het eerste ECB-besluit, dat dan als vernietigd wordt beschouwd: rechtszaken tegen het eerste besluit zijn vanaf dat moment niet ontvankelijk.¹ Om het besluit dat na de toetsing door de ABoR is vastgesteld aan te vechten, moet een verzoek tot herziening van dit tweede besluit worden gedaan bij het Hof van Justitie.

Onder punt 2.11 is een overzicht opgenomen van de bij het Hof van Justitie aanhangige zaken waarin een ABoR-toetsing wordt genoemd.

1.3 Hoe verloopt een ABoR-toetsing?

Een ABoR-toetsing wordt gehouden naar aanleiding van een aanvraag van een natuurlijke of rechtspersoon die rechtstreeks wordt geraakt door een toezichtbesluit van de ECB. Die aanvraag wordt een kennisgeving van toetsing genoemd en moet de redenen bevatten die verzoeker aanvoert tot onderbouwing van haar stelling dat het bestreden besluit van de ECB niet formeel en/of materieel in overeenstemming is met de GTM-verordening.

Er vindt in beginsel geen overeenkomstige schriftelijke tegenindiening door de ECB plaats. Bij de toetsing van het bestreden besluit kijkt de ABoR echter naar de bij de bestreden handeling gevoegde tabel met opmerkingen — die de opmerkingen van de adreassaar van het besluit in de hoorzittingsfase weergeeft en hoe de ECB deze heeft beoordeeld² — om vast te stellen wat reeds in de eerdere fasen van de administratieve procedure is besproken. De ABoR onderzoekt hoe de ECB de opmerkingen van verzoeker heeft beoordeeld en daarop heeft gereageerd in de fase van de hoorzitting die tot de vaststelling van het bestreden besluit heeft geleid.

Tot slot bepaalt de ABoR in veel gevallen dat een hoorzitting noodzakelijk is om het verzoek tot toetsing eerlijk te kunnen beoordelen. Tijdens de hoorzitting kunnen zowel verzoeker als de ECB hun argumenten naar voren brengen en de ABoR kan

¹ Dit volgt uit het arrest van 6 oktober 2021, *Ukrseľhosprom PCF en Versobank/ECB*, gevoegde zaken T-351/18 en T-584/18, [ECLI:EU:T:2021:669](#) hogere voorziening aanhangig (zaak C-803/21 P), uit de beschikking van 17 november 2021, *Fursin e.a./ECB*, zaak T-247/16 RENV, en uit de beschikking van 20 december 2021, *Niemelä e.a./ECB*, zaak T-321/17, [ECLI:EU:T:2021:942](#), hogere voorziening aanhangig (zaak C-181/22 P).

² Zie ook artikel 22 van de GTM-Verordening over het recht om te worden gehoord.

vragen stellen. De hoorzitting biedt de verzoeker en de ECB bovendien een nieuwe gelegenheid om het gesprek aan te gaan.

Na overweging van de voorgelegde punten rondt de ABoR de toetsing af met een advies en stelt aan de Raad van Toezicht een gedragslijn voor die deze al dan niet kan volgen.³

1.4 Erkenning van de rol van de ABoR

De zaak *L-Bank* was de eerste toetsing door de ABoR waarvan het daaropvolgende besluit aanleiding gaf tot gerechtelijke procedures.⁴ Het Gerecht en in hogere voorziening het Hof van Justitie hebben het advies van de ABoR in aanmerking genomen bij de beoordeling van de vraag of de motivering van het na toetsing door de ABoR door de ECB genomen besluit toereikend was. De rechterlijke instanties van de Unie hebben vastgesteld dat het bestreden besluit van de ECB, voor zover het in overeenstemming is met het voorstel in het advies van de ABoR, een uitbreiding van dat advies vormt en dat de daarin vervatte toelichtingen in aanmerking kunnen worden genomen om te bepalen of het bestreden besluit toereikend is gemotiveerd. De zaak *L-Bank* vormde een duidelijke erkenning van de rol van de ABoR, een erkenning die daarna ook in andere gerechtelijke uitspraken tot uiting is gekomen. Een voorbeeld hiervan is het arrest van het Gerecht in de zaak *Arkéa* uit 2017, gewezen na een ander advies van de ABoR en in 2019 door het Hof van Justitie bevestigd.⁵

2 Door de ABoR behandelde onderwerpen

Sinds de oprichting in 2014 heeft de ABoR tal van ECB-besluiten over diverse onderwerpen getoetst. Opmerkelijke kwesties zijn onder meer de significantie van kredietinstellingen in het kader van het SSM, de reikwijdte van het geconsolideerde toezicht, niet-naleving van prudentiële regels (bijvoorbeeld limieten aan grote risicoblootstellingen), corporate-governanceregels, de bevoegdheid om

³ 'De raad van toezicht houdt rekening met het advies van de administratieve raad voor toetsing' (artikel 24, lid 7, van de GTM-verordening); 'De beoordeling door de raad van toezicht is niet beperkt tot de motivering door de verzoeker zoals bedoeld in de kennisgeving van toetsing, maar kan in zijn voorstel voor een nieuw ontwerpbesluit ook rekening houden met andere factoren' (artikel 17, lid 1, van het ABoR-besluit).

⁴ De ECB werd in de uitspraken in het gelijk gesteld. Van breder belang is de erkenning door het Gerecht van de exclusiviteit van de prudentiële bevoegdheden van de ECB in zijn arrest van 16 mei 2017, *Landeskreditbank Baden-Württemberg/ECB*, zaak T-122/15, [ECLI:EU:T:2017:337](#). Deze uitspraak werd in hogere voorziening bekrachtigd door het Hof van Justitie in een arrest van 8 mei 2019: *Landeskreditbank Baden-Württemberg/ECB*, zaak C-450/17 P, [ECLI:EU:C:2019:372](#). Bovendien heeft het Duitse Constitutionele Hof in zijn arrest van 30 juli 2019 ([2 BvR 1685/14](#), [2 BvR 2631/14](#)) een lezing gegeven van het arrest van het Hof van Justitie in de zaak *L-Bank*.

⁵ Zie het arrest van 13 december 2017, *Crédit mutuel Arkéa/ECB*, zaak T-712/15, [ECLI:EU:T:2017:900](#), het arrest van 13 december 2017, *Crédit mutuel Arkéa/ECB*, zaak T-52/16, [ECLI:EU:T:2017:902](#) en het arrest van 2 oktober 2019, *Crédit Mutuel Arkéa/Europese Centrale Bank*, gevoegde zaken C-152/18 P en C-153/18 P, [ECLI:EU:C:2019:810](#). Het arrest in de zaak *Arkéa* heeft betrekking op een SREP-besluit ten aanzien van de Crédit Mutuel-groep, waarvan Arkéa deel uitmaakt, en waarvan het de laatste tijd tegen zijn wil deel uitmaakt vanwege een geschil tussen Arkéa en het centrale orgaan van deze groep Franse coöperatieve banken, de *Confédération Nationale du Crédit Mutuel* (CNCM), en een andere groep coöperatieve banken (de CM11-CIC-groep). Zie [de samenvattingen van de arresten](#).

toezichtsmaatregelen te nemen op basis van het nationale recht, naleving van toezichtsvereisten, intrekking van bankvergunningen, administratieve sancties (waaronder anonimisering van een ECB-sanctie), verwerving van gekwalificeerde deelnemingen, het gebruik van interne modellen voor de berekening van het vereiste toetsingsvermogen⁶ en inspecties ter plaatse. Hierdoor heeft de ABoR de gelegenheid gehad om eigen jurisprudentie te vormen; elementen daarvan worden hieronder uiteengezet.

2.1 Motivering van toezichtsmaatregelen

Een terugkerend element in ABoR-adviezen is de noodzaak voor de ECB om haar besluiten adequaat te motiveren, op een wijze die begrijpelijk is voor de verzoeker. De ABoR neemt in zijn adviezen een standaardverklaring op over de noodzaak van een ruimere motivering naarmate een besluit ingrijpender is:

‘Door de ECB genomen discretionaire maatregelen dienen consistent en evenredig te zijn. Een sterkere motivering is vereist naarmate de opgelegde maatregelen strenger zijn.’⁷

De ABoR heeft er steeds op aangedrongen dat ECB-besluiten ‘het bedrijfsmodel en de specifieke kenmerken van de kredietinstelling respecteren’. Ook heeft de raad onlangs gesteld dat ‘toezichtsbesluiten alleen effectief zijn en als rechtmatig worden beschouwd als ze afdoende gemotiveerd worden’, terwijl voor een ingrijpende toezichtsmaatregel ‘de motivering des te belangrijker is’: deze moet ‘verder gaan dan louter een beroep op het recht en [moet] het belang van het besluit voor het toezicht toelichten’.

2.2 Verenigbaarheid van de maatregel met het evenredigheidsbeginsel

Nauw verwant met het vorige punt is de cruciale rol van het evenredigheidsbeginsel in de adviezen van de ABoR, aangezien dit beginsel als leidraad moet dienen voor al het handelen van de EU-instellingen. Evenredigheid duidt in toetsingsprocedures steeds opnieuw op. In een van zijn eerste adviezen heeft de ABoR de ECB gevraagd de evenredigheid van haar besluit uitgebreid te motiveren en specifiek in te gaan op de door verzoeker aangevoerde gevolgen van het besluit.

De evenredigheid van ECB-maatregelen die door verzoekers worden betwist is voor de ABoR vooral lastig te beoordelen in gevallen waarin de ECB over discretionaire bevoegdheid beschikt. Bij de uitoefening van haar discretionaire bevoegdheid dient de ECB in alle gevallen de evenredigheid van haar maatregelen te beoordelen en toe te lichten. Ook ten aanzien van de termijnen waarbinnen moet worden voldaan

⁶ In het kader van de door de ECB gerapporteerde [gerichte evaluatie van interne modellen \(targeted review of internal models — TRIM\)](#).

⁷ De door de ABoR gevolgde aanpak ten aanzien van de motivering is in het [jaarverslag 2017](#) openbaar gemaakt: ‘De Administratieve Raad was met name van oordeel dat er een sterkere motivering is vereist naarmate de opgelegde maatregelen strenger zijn.’

aan een bevel of verzoek van de ECB is rekening gehouden met het evenredigheidsbeginsel.

2.3 Lezing van het single rulebook

De vraag hoe de begrippen in het [single rulebook](#) moeten worden uitgelegd, hangt nauw samen met het motiveringsvereiste. De ABoR heeft verwijzingen naar 'een gebrek aan motivatie' ingezet om te benadrukken dat een besluit van de ECB was gebaseerd op een interpretatie waarvan niet werd uitgelegd waarom deze was gekozen en toegepast, met name wanneer werd afgeweken van de officiële richtsnoeren van regelgevende agentschappen. Voorbeelden hiervan zijn de ABoR-analyse van de ECB-interpretatie van de term 'gezamenlijke zeggenschap' als bedoeld in artikel 22 van [Richtlijn 2013/34/EU](#) betreffende jaarlijkse financiële overzichten (in gevallen van overheersende invloed of zeggenschap), proportionele consolidatie zoals geregeld in artikel 26 van [Richtlijn 2013/34/EU](#) in het geval van joint ventures, en het 'integriteitscriterium' in de door de Europese toezichthoudende autoriteiten vastgestelde Gemeenschappelijke richtsnoeren voor de prudentiële beoordeling van verwervingen en vergrotingen van gekwalificeerde deelnemingen in de financiële sector.⁸

De ABoR heeft vaak te maken gehad met de richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit (EBA), met name inzake geschiktheidsvereisten voor leden van het leidinggevend orgaan van een bank ([EBA/GL/2012/06](#)), het proces van prudentiële toetsing en evaluatie (SREP) ([EBA/GL/2014/13](#)) en de classificatie van instellingen als 'andere systeemrelevante instellingen' ([EBA/GL/2014/10](#)). Ook de bovengenoemde Gemeenschappelijke richtsnoeren voor de prudentiële beoordeling van verwervingen en vergrotingen van gekwalificeerde deelnemingen ([JC/GL/2016/01](#)) zijn in de beraadslagingen van de ABoR aan de orde gekomen. De EBA-richtsnoeren inzake PD-raming, LGD-raming en de behandeling van blootstellingen ten aanzien waarvan zich een wanbetaling heeft voorgedaan ([EBA/GL/2017/16](#)) hebben een rol gespeeld bij enkele ABoR-beoordelingen. Bovendien heeft de ABoR een beroep gedaan op de EBA-richtsnoeren die zijn vastgesteld op grond van artikel 396, lid 3, van de Verordening kapitaalvereisten (CRR) ([EBA/GL/2021/09](#)). Net als alle bevoegde autoriteiten dient de ECB zich te houden aan de richtsnoeren van de regelgevende instanties van de EU en elke afwijking daarvan te rechtvaardigen.

⁸ Gemeenschappelijke richtsnoeren inzake de prudentiële beoordeling van verwervingen en vergrotingen van gekwalificeerde deelnemingen in de financiële sector (PB/GL/2016/01) van 20 december 2016.

2.4 Nationale wetgeving onvoldoende geharmoniseerd

Verschillen in nationale toezichtregels vormen een uitdaging voor zowel de ECB als de ABoR. Hiervan wordt specifiek melding gemaakt in het [Jaarverslag 2015](#)⁹ van de ECB en nogmaals in het [Jaarverslag 2016](#)¹⁰ van de ECB. Ook over de status van nationaal 'recht' lopen de meningen soms uiteen, bijvoorbeeld ten aanzien van indirecte of andere minder formele communicatiemethoden van nationale autoriteiten.

2.5 Recht van verweer in geval van intrekking van de vergunning: status van de aandeelhouders en de raad van bestuur

Zoals al eerder genoemd is het aandeelhouders van een bank niet toegestaan om de belangen van die bank (en indirect ook die van henzelf) te behartigen door een toetsing aan te vragen. Deze kwestie deed zich voor bij zaken waarin de betrokken entiteit al was geliquideerd of waarin de leiding was ontslagen als gevolg van liquidatie of de benoeming van een bijzonder bewindvoerder.

De intrekking van de vergunning van Trasta leidde tot een toetsing door de ABoR en vervolgens tot gerechtelijke procedures van de aandeelhouders tegen de ECB en de Europese Commissie. Het Hof van Justitie verwierp een eerdere uitspraak van het Gerecht dat de aandeelhouders ontvankelijk waren¹¹ en besloot, conform de oorspronkelijke benadering van de ABoR,¹² de aanvankelijk gemachtigde advocaat in zijn beroep namens de bank ontvankelijk te verklaren, en de aandeelhouders van de bank ten aanzien van hun verweer tegen de intrekking van de bankvergunning niet ontvankelijk te verklaren.¹³

In de zaak-Niemelä heeft de ABoR een verzoek tot toetsing ontvangen dat gezamenlijk door directeuren en aandeelhouders van de bank was ingediend.¹⁴

Onlangs heeft het Gerecht in een zaak die eveneens betrekking had op intrekking van een bankvergunning en een toetsing door de ABoR de niet-ontvankelijkheid van

⁹ 'Bij de behandeling van deze onderwerpen heeft de Raad een gebrek aan harmonisatie bij de nationale implementatie van Europees recht geconstateerd op terreinen als de consolidatie van banken of geschiktheidseisen.' Bij het onderzoek voor de toetsingsverzoeken heeft de Raad geconstateerd dat er vele verschillende interpretaties door kredietinstellingen zijn toegestaan, wat het moeilijk maakt ECB-besluiten consistent te toetsen. In hun gezamenlijke artikel, [The Administrative Board of Review of the European Central Bank: Experience After 2 Years](#) in *European Business Organization Law Review*, september 2017, merken Concetta Brescia Morra, Andrea Magliari en René Smits ook op dat 'de diversiteit van het nationale recht ook voor de ABoR een grote uitdaging vormt'.

¹⁰ In het jaarverslag van 2016 werd opgemerkt: 'De toetsing van ECB-besluiten was met name lastig vanwege de versnipperde regelgeving (Europees recht dat op verschillende manieren in nationaal recht is omgezet) en de grote manoeuvreerruimte die op nationaal niveau nog altijd bestaat.'

¹¹ Beschikking van 12 september 2017, *Trasta Komerbanka AS/ECB*, zaak T-247/16, [ECLI:EU:T:2017:623](#), waarbij de vordering van *Trasta Komerbanka* niet-ontvankelijk is verklaard en de vordering van de aandeelhouders ontvankelijk is verklaard.

¹² Zie de conclusie van advocaat-generaal Kokott van 11 april 2019 in de gevoegde zaken C-663/17 P, C-665/17 P en C-669/17 P, [ECLI:EU:C:2019:323](#), punten 19 en 74.

¹³ Arrest van 5 november 2019, *ECB/Trasta Komerbanka e.a.*, gevoegde zaken C-663/17 P, C-665/17 P en C-669/17 P, [ECLI:EU:C:2019:923](#).

¹⁴ Zie beschikking van 20 december 2021, *Niemelä e.a./ECB*, zaak T-321/17, [ECLI:EU:T:2021:942](#), hogere voorziening aanhangig ([zaak C-181/22 P](#)).

de aandeelhouders om het besluit van de ECB aan te vechten, bevestigd.¹⁵ Deze aanpak is in overeenstemming met de uitspraken in de ABLV-zaken, waarin de bevoegdheid van de aandeelhouders om de besluiten van de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad aan te vechten, niet werd geaccepteerd.¹⁶

2.6 Nieuwe ontwikkelingen en nieuwe feiten

Een bijzonder lastige kwestie zijn nieuwe ontwikkelingen die zich voordoen na het bestreden besluit of nieuwe feiten die zich voordoen tijdens het toetsingsproces. Bij een administratieve toetsing moet worden beoordeeld of de rechtshandeling in overeenstemming is met het rechtskader dat gold toen de bestreden handeling werd vastgesteld. Desalniettemin zal de ABoR nieuwe feiten die zich tijdens de hoorzitting voordoen niet negeren noch een materiële wijziging van de situatie van verzoeker buiten beschouwing laten. De ABoR erkent relevante veranderingen die in de praktijk optreden en stelt de Raad van Toezicht voor er rekening mee te houden.

De Raad van Toezicht onderzoekt de zaak opnieuw na ontvangst van het ABoR-advies en is bevoegd om daarbij alle relevante overwegingen in aanmerking te nemen, zoals bevestigd door het Gerecht in de zaak *Versobank*.¹⁷

2.7 Het recht om te worden gehoord

De ABoR heeft vastgesteld dat waarborging van het effectieve recht om te worden gehoord vereist dat de volledige reikwijdte van een overwogen toezichtsmaatregel binnen een redelijke termijn met de aanvrager wordt besproken, voordat een besluit definitief wordt.

2.8 Gelijk speelveld

In sommige toetsingszaken werd de ABoR geconfronteerd met argumenten van de strekking dat een ECB besluit het gelijke speelveld niet respecteerde, aangezien het besluit voor de verzoeker negatieve gevolgen op de bankenmarkt zou hebben. De ABoR beoordeelt dergelijke argumenten op basis van het gelijkheidsbeginsel en de taak van ECB-Banktoezicht om consistente prudentiële normen in het gehele eurogebied te bevorderen. In deze gevallen benadrukt de ABoR dat de ECB, om een gelijk speelveld te waarborgen, haar prudentiële bevoegdheden in alle deelnemende

¹⁵ Arrest van 6 oktober 2021, *Ukrseļhosprom PCF en Versobank/ECB*, gevoegde zaken T-351/18 en T-584/18, [ECLI:EU:T:2021:669](#) hogere voorziening aanhangig (zaak C-803/21 P).

¹⁶ De beschikking van 14 mei 2020, *Bernis e.a./SRB*, zaak T-282/18, [ECLI:EU:T:2020:209](#), het arrest van 24 februari 2022, *Bernis e.a./SRB*, zaak C-364/20 P, [ECLI:EU:C:2022:115](#) en het arrest van 6 juli 2022, *ABLV Bank/SRB*, zaak T-280/18, [ECLI:EU:T:2022:429](#), hogere voorziening aanhangig (zaak C-602/22 P).

¹⁷ Arrest van 6 oktober 2021, *Ukrseļhosprom PCF en Versobank/ECB*, gevoegde zaken T-351/18 en T-584/18, [ECLI:EU:T:2021:669](#), punt 79.

lidstaten consistent dient toe te passen, in overeenstemming met alle algemene beginselen die in het juridisch kader van de Unie zijn vastgelegd.

2.9 Opschorting van het bestreden besluit

De ABoR heeft bepaald dat in een buitengewone situatie, zoals de coronapandemie, en na afweging van de betreffende belangen, opschorting van de toepassing van een prudentieel besluit van de ECB gerechtvaardigd kan zijn.

2.10 Bekendmaking van een sanctie

De ABoR heeft bepaald dat een geanonimiseerde sanctie alleen gerechtvaardigd is als de bekendmaking van de sanctie waarschijnlijk aanzienlijke negatieve gevolgen voor de verzoeker zal hebben. Bekendmaking in geanonimiseerde vorm is alleen in bepaalde gevallen toegestaan. De bekendmaking van een sanctiebesluit is zelf geen sanctie en evenmin een bijkomend element van de sanctie, maar een door de wetgever opgelegde verplichting om de afschrikkende werking van een sanctie in het algemeen te waarborgen door het publiek te informeren. Bij de beoordeling of de bekendmaking de verzoeker onevenredige schade zou berokkenen,¹⁸ wordt uitsluitend gekeken naar de mogelijke gevolgen van de bekendmaking. Daarbij wordt niet opnieuw ingegaan op elementen die eerder in aanmerking zijn genomen om de evenredigheid van de sanctie te bepalen. De evenredigheid van het besluit tot bekendmaking van de sanctie wordt gewaarborgd door een beoordeling van de uitzonderingen waarin de wetgever voorziet in artikel 68, lid 2, van de Richtlijn kapitaalvereisten en artikel 132, lid 1, van de GTM-kaderverordening op grond waarvan anonimisering dient plaats te vinden. Deze benadering wordt ook gevolgd door het Gerecht.¹⁹

2.11 Overzicht van openbaar gemaakte ABoR-toetsingen

Hieronder volgt een overzicht van de ABoR-zaken die voor nadere toetsing aan de rechterlijke instanties van de Unie zijn voorgelegd. In deze zaken zijn verschillende kwesties aan de orde gekomen, met name de intrekking van een bankvergunning samen met de prejudiciële vraag over de ontvankelijkheid van de aandeelhouders in *Trasta* (zaak T-247/16 en T-698/16), *Niemelä e.a./ECB* (zaak T-321/17) en *Ukrseļhosprom PCF en Versobank/ECB* (zaken T-351/18 en T-584/18). Vermeldenswaard zijn verder de arresten in de zaak *L-Bank* (zaak C-450/17 P) over significantie, *Arkéa* (zaken C-152/18 P en C-153/18 P) betreffende een SREP-besluit en het vaststellen van ruime bevoegdheden voor de ECB uit hoofde van artikel 16 van de GTM-verordening (zaken T-150/18 en T-345/18). De zaken rond *Crédit*

¹⁸ Onder onevenredige schade voor verzoeker wordt verstaan schade die verder gaat dan een negatieve invloed op de reputatie van de onder toezicht staande entiteit en haar reputatie op de markt, want dat is wat de wetgever met zijn publicatiebevel aanvaardt als effect van de bekendmaking van een sanctie wegens inbreuk op een prudentiële regel.

¹⁹ Arrest van 8 juli 2020, *VQ/ECB*, zaak T-203/18, [ECLI:EU:T:2020:313](https://eur-lex.europa.eu/eli/tj/2020/313), punten 69-99.

Agricole (T-133/16 tot en met T-136/16) hadden betrekking op een combinatie van uitvoerende en niet uitvoerende functies, waarbij het Gerecht tot dezelfde conclusie kwam als de ABoR, maar daarbij een andere redenering volgde, zoals blijkt uit deze [samenvatting](#). Het opleggen van sancties kwam voor de rechter in *VQ/ECB* (zaak T-203/18), en uit [openbare informatie](#) over de sanctie blijkt dat de zaak betrekking had op *Banco Sabadell*, waarover de ABoR advies had uitgebracht.²⁰

Verder heeft de ABoR meermaals advies uitgebracht in zaken waarbij vervolgens in de aanvraag voor rechterlijke toetsing geen melding werd gemaakt van de eerdere administratieve toetsing, alsook in zaken die nog onder de rechter zijn. Deze ABoR-toetsingen zijn daarom nog niet openbaar.

Overzicht van openbaar gemaakte ABoR-toetsingen	
Zaaknummer	Onderwerp
1 <i>L-Bank</i> (zaken T-122/15 en C-450/17 P)	Significantie van kredietinstellingen
2 <i>Arkéa</i> (zaken T-712/15, T-52/16, C-152/18 P en C-153/18 P)	SREP
3 <i>Crédit Agricole</i> (zaken T-133/16, T-134/16 en T-135/16)	Combineren van uitvoerende en niet-uitvoerende functies
4 <i>Trasta</i> (zaken T-247/16, T-698/16 en C-663/17 P, C-665/17 P en C-669/17 P)	Intrekking van een vergunning als kredietinstelling
5 <i>Niemelä e.a.</i> (zaak T-321/17)	Intrekking van een vergunning als kredietinstelling
6 <i>BNP Paribas</i> (zaken T-150/18 en T-345/18)	SREP
7 <i>Ukrseľhosprom PCF</i> en <i>Versobank</i> (zaken T-351/18 en T-584/18)	Intrekking van een vergunning als kredietinstelling
8 <i>VQ</i> (zaak T-203/18)	Sancties

Naast de uitspraken van de rechterlijke instanties van de Unie is door de ABoR zelf informatie over toetsingsverzoeken naar buiten gebracht met betrekking tot de onderstaande algemene onderwerpen:

- besluiten inzake 'significantie' ([jaarverslag 2014](#));
- corporate governance;
- naleving van toezichtsvereisten;
- intrekking van een vergunning ([jaarverslag 2016](#), [jaarverslag 2017](#), [jaarverslag 2018](#) en [jaarverslag 2019](#));
- administratieve sancties, met inbegrip van anonimisering van ECB-besluiten ([jaarverslag 2017](#) en [jaarverslag 2019](#));
- verwerving van gekwalificeerde deelnemingen ([jaarverslag 2018](#) en [jaarverslag 2019](#));

²⁰ Arrest van 8 juli 2020, *VQ/ECB*, zaak T-203/18, [ECLI:EU:T:2020:313](#), punten 7 en 8.

- interne modellen ([jaarverslag 2019](#) en [jaarverslag 2020](#));
- inspecties ter plaatse ([jaarverslag 2020](#));
- bevoegdheid om toezichtsmaatregelen vast te stellen op basis van nationaal recht ([jaarverslag 2021](#)).

© Europese Centrale Bank 2022

Postadres 60640 Frankfurt am Main, Duitsland
Telefoon +49 69 1344 0
Website www.bankingsupervision.europa.eu

Alle rechten voorbehouden. Reproductie voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan met bronvermelding.

Voor specifieke terminologie, zie de [SSM-termenlijst](#) (uitsluitend in het Engels beschikbaar).